

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szellemi
részére vonatkozó köz-
lemény, továbbá elő-
fizetési, hirdetések, fel-
szólítások ide inté-
zendők.

SZERKESZTŐSÉG
I. tized 226. szám.

SZENTÉS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDÁSZATI HETILAP.

Megjelen minden szombaton.

Hirdetési árak:

3 hasábos petitorsórt
egyszeri hirdetésnél 20
kr., kétszerinél 15 kr.,
háromszorinál 10 kr.
számítatik.

"NYILTÉR"
minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes
beiktatásnál 30 kr.

Bérmertelen leveleket
nem fogadunk el.

57,000 forint.

Szép summa! Elhisszük azt, főképp ha zse-
bünkbe vándorol; ámde egészen más szemmel né-
zzük e summát, ha nekünk kell azt kiszűrni. Pe-
dig ki kell azt szűrni!

Mult cikkünkben közöltük a vasutügyünkre
vonatkozólag városunkhoz leküldött belügyminis-
teri rendeletet, melyben a város közönsége válasza-
ra, illetőleg határozathozatalra hívatik föl az ott
felsorolt minden egyes pontra.

Nem tartjuk szükségesnek ez alkalommal min-
den egyes pontra külön reflektálni, mert azt hisz-
szük, hogy az azokra hozandó határozatok a bel-
ügyminiszteriumot meg fogják nyugtatni, mert hi-
szen azzal tisztában vagyunk, hogy senki szakál-
lunkra nem hitelez, helyettünk más nem fogja fizet-
ni a kölcsönt s hogy ezt évek hosszú során át
nemcsak mi, hanem fiaink is fogják fizetni, hiszen
ők is fognak részesülni, talán még jobban mint
mi, a vasut jótéteményeiben, tehát fizessenek ők is.

Legfontosabb azonban az új költségül felme-
rült 57,000 frt, mely többlet, mint mult számunk-
ban említettük, onnan ered, hogy a felveendő 300
ezer forintos összeget 95%-os árfolyam mellett nem
fogjuk teljesen megkapni, hanem mintegy 17,000
frt hiányával, s a vasuti terv módosítása követ-
keztében 40,000 frttal többbe kerül a vasutépítés;
ez összesen mintegy 57,000 frtra rug.

Egyszerű véleményünk az, hogy ha 300 ezer
frtot tudunk megszavazni, 57 ezer frt miatt csak
nem dobjuk el magunktól eddigi fáradozásunkat,
mert most már ugyancsak rajtunk áll, hogy akar-
unk-e vasutat vagy nem. S a ki a vasut létesít-
ését igazán óhajtja, az másképp nem gondolkoz-
hatik, annak akarni kell a kérdésben forgó 57
ezer frtot is megszavazni.

Midőn ez összegnek megszavazását szüksé-
gesnek találjuk, egy körülményre kell figyelmeztet-
nünk városunk képviselőit. Ugyanis minthogy
a fölött nem lehet már kételkedni, hogy a vasut
nem házilag, hanem vállalat utján fog építtetni,
majdnem bizonyosnak vehető, hogy így nem ese-
kély összeget fogunk megtakarítani s már ez ál-
tal is fedezet kínálkozik a kérdéses 57 ezer frtra
nézve, tehát annál könnyebben lehet ez összeget
megszavazni, minél nagyobb kilátásunk van meg-
takarításra egyik vagy másik kiadási tételnél. De
fölvéve a legrosszabb esetet, hogy az egész összeg
vasutépítésre fog fordíttatni, akkor sem sza-
bad hátrálnunk, mert ha most hátrálnunk, akkor
nem lesz vasutunk — talán soha!

Megyei közgyűlés.

A f. hó 1-jén tartott megyei közgyűlésen követke-
ző fontosabb ügyek nyertek elintéztést.

Elnöklő főispán először is üdvözlőlvén a szép szá-
mal egybegyűlt bizottsági tagokat, első tárgyalási tüzte ki
a belügyminiszternek a megyeház felülvizsgálása és az
épitési költségek fedezése tárgyában kibocsátott rende-
letet és ezzel kapcsolatban a székhatározati bizottságnak e
tárgybani előterjesztését. Ezek alapján az épitési vállal-
kozónak járó néhány száz frt. kifizetettik s a több rend-
béli kiadás kifizetésére még szükséges összeg kölcsönkép
a közmunkaváltásági pénztárból vétetik föl; továbbá
Schvarcz Pál fölmentetik ama pénzbírságkép rá rótt
17,000 frt. fizetésé alól, melyet az épitkezés elkészése
miatt fizetni tartoznék, mivel ez sok tekintetben a vál-
lalkozó önhibáján kívül történt; végre a megyeház épi-
tésére fordított összeg 30 éven át évenkénti részletekben
fog törlesztetni.

Ezután tárgyalatott ugyancsak Schvarcz Pál kér-
vénye, melyben előadja, hogy a megyeház épitésénél
nem ismervén az idevaló viszonyokat, vagyonilag tönk-
rement, kér tehát segély címén bizonyos kárpótlást.
E fölött hosszabb vita fejlődött ki. Első sorban Fekete
Márton megyei főjegyző szólalt fel, kiemelésén beszédjé-
ben azt, hogy vállalkozó a beállott gátépités miatt sok-
kal drágább napszámot és fuvarbért volt kénytelen fizet-
ni s a tényleg előirányzott és a szerződéses tervben
megállapított egységi árakat a vállalkozó által fizetett

összeg tetemesen túlhaladta. Ezen oknál fogva humanitás
szempontjából a segély megszavazását indítványozza és
a vállalkozó kérelmét pártolja. Szóltak még: Balogh János
árvaszéki elnök, Novák József uradalmi ügyész,
Stammer Sándor alispán, Szeder János, Sima Ferenc, Réti
Ernő, Eder István és Udvardi Sándor bizottsági tagok,
mindegyik a humanitás szempontjából pártolván Fekete
Márton indítványát; csak az összegre nézve volt vélemény
eltérés, míg végre 5000 frt. lett megszavazva.

Következett az I. aljegyzői állás betöltése. Előbb
megalakult a kandidáló bizottság, melynek tagjai válasza-
tás utján Kiss Zsigmond, Balogh János és Farkas Gede-
on, főispáni kinevezés folytán Sima Ferenc, Szeder János
és Halus József lettek. Az első jegyzői állásra folya-
módott Bartha Kálmán, az I. ső esetleg II-ik állásra
Nagy Mihály, Virág Lajos és Zolnay Kálmán. A kijelölő
bizottság többsége Nagy Mihályt nem találván kellő-
en kvalifikáltnak, Bartha Kálmánt, Virág Lajost és Zol-
nay Kálmánt jelölte ki. A szavazás megejtetvén, a be-
adott 75 szavazatból Bartha Kálmán kapott 53, Virág
Lajos 19, Zolnay Kálmán 3 szavazatot, minek folytán
Bartha Kálmán II-od aljegyző első aljegyzővé megválaszt-
ottnak nyilvánítottatott.

Érdekes vitára adott alkalmat az ekként megürlt
II-ik aljegyzői állománsnak betöltése azért, mert ez a
tárgysorozatba tolhibából föl nem vétetett. Végre a fő
ispán és Sima Ferenc felszólalásai után, kik a tárgyszo-
ratot tartják egyedül irányadónak a tárgyak mikénti
elintézésénél, Soos Pál megyei ügyész hasonló kinyilva-
nitása döntött és a második aljegyzői állás betöltése az
ősi rendes közgyűlés tárgyává lételett.

Mindekkoráig a bizotts. tagok példás türelemmel
hallgatták a dolgok menetét, de mihelyt ki lett mond-
va, hogy nem választunk második aljegyzőt — ugy e l-
tűntek, mintha ott sem lettek volna s 3—4 bizotts. ta-
gon kívül a tisztviselők képezték ezental a közgyűlést.

Elintéztést nyertek még a következő tárgyak:
A tisztántuli sorozó járás székhelyének Szegvárról
Mindszentre való áttétele, mely intézkedést a járási szol-
gábirói székhely változtatásával a helyes közigazgatás
kivánt; továbbá Csongrádmegye köztisztviselési szabály-
rendelete a lakások, udvarok, utcák és közterek kellő
tisztántartásáról; e tárgya egyébiránt lesz alkalmunk
visszatérni.

Pallavicini Sándor örgróf uradalmi ügyésze Novák
Józsefnek az anyási védőtöltésnek bekebelezése iránt ké-
szített újabb műszaki munkálatai tudomásul vétettek
és tanulmányozás iránt a közmunka- és közlek. minisz-
teriumhoz felterjesztettek.

Köztelek község ingatlan eladási ügye a közbeve-
tett felelbezés miatt akként nyert elintéztést, hogy az
eladás nem hagyatott jóvá.

Végül a szabadság időt kérő tisztviselők kérelme
teljesítettett.

Gróf Károlyi Sándor felhívása a magyar gazdákhöz!

(Vége.)

Az idáig elmondottak szolgáljanak magyará-
zatául annak, hogy az országos kiállítási bizott-
ság abbéli felhívására, mikép a budapesti orszá-
gos kiállítás tartama alatt gazda-kongresszus tar-
tassék, az országos gazdasági egyesület és a
szövetségbe lépett gazdasági egyesületek közösen
kiküldött végrehajtóbizottsága a következő két
kérdést határozta az október 3—5-ikéig tartandó
kongresszuson tárgyalás alá venni.

1-ső kérdés.

A tengeren tuli országok és ezekhez hasonló
viszonyok között levő államok nyerstermelésének
versenye hogyan fog valószínűleg fejlődni? Vajjon
van-e kilátás arra, hogy a verseny már a közelebbi
jövőben elő fogja idézni mai veszélyességének ter-
mészetes ellensúlyozását, vagy pedig az, habár
koronként némi visszaesések mellett általunk be-
nem látható időközéig állandóan más erejével jelent-
kezni vagy épen megerősödni fog-e?

Ha áll az, hogy a verseny folyton oly erős
lesz, mint napjainkban, sőt még valószínűleg erős-
bődni is fog: hová kell közzgazdaságunkat általában,
mezőgazdaságunkat pedig különösen fejleszteni,
hogy a gyökeresen változott viszonyok között
megállhassunk? Mik e fejlesztés célszerű eszközei
és modjai? A verseny tapasztalható túlerős fel-

lépésével szemben minő átmeneti intézkedések
szükségesek a termelők és az állam részéről, to-
vábbá mily nemzetközi megállapodások kívánatosak
a végből, hogy a gazdasági nagy átalakulás mély
hatású megrázkódtatás nélkül lehetőleg kevés
kárral menjen végbe.

2-ik kérdés.

a) Kielégítő-e a jelen hitelszervezet a kis-
birtokosok szempontjából?

b) Lehet-e a jelen szervezet hiányain a réal-
 hitel fejlesztése által segíteni?

c) Minő reformok volnának szükségesek a
személyi hitel terén és mily módon volnának azok
létesítendőek?

Mind a két kérdés életbevágó fontossággal
bir, s helyes megoldásához a mező- és közzgazda-
sági téren működő erők vállvetett munkája szük-
séges. Minthogy pedig a kérdések Európa nagy
részét érdeklők, enlfogva tárgyalásink alkalmával
e magasabb színvonalra kell emelkednünk, s mint-
hogy a közzgazdasági összes viszonyok érvényes
és méltányos összhatására kell törekednünk, ennl-
fogva a helyes megoldás szempontjából nagyon
érdektünkben áll, hogy ne csak a bel-, de a kül-
föld jelesebb szakértőit is megnyeressenek a
tanácskozássokbani részvételre. Hivatalosok lesznek
tehát a belföldi összes szaktestületek, de egyszers-
mind a külföld nevezetesebb szaktestületei és néhány
kiváló szakértő és meg lehetünk győződve, hogy
oly érdekes eszmék fognak ott felvetetni, a melyek-
ből egyrészt igen sokat tanulhatunk és fordíthatunk
javunkra s a melyektől várhatjuk másrészt, hogy
aggasztó helyzetünkből a kivezető útát kijelölni
fogják.

Bizalommal fordulok tehát tisztelt gazdtár-
saimhoz amakérrással, hogy tekintsék a kongressz-
szust oly eszközül, a mely érdekeiket van hivatva
előmozdítani.

Ne elégedjenek meg tehát azzal,
hogy a távolból kísérik figyelemmel a
tárgyalásokat, hanem tudomást szere-
ve az alábbi szabályzatból az ismeren-
dő részletekről, jelenjenek meg minél
nagyobb számban a kongresszuson. Ve-
gyenek élénken részt vitáiban, s járuljanak hoz-
zá eszméikkel, tapasztalataikkal, a kitiűzött nagy-
fontosságú kérdések minél jobb megoldásához.

Szóval, képviselje a gazdaközönséget a kon-
gresszuson oly jelentékeny szám és erő, a mely
megfeleljen ama tekintélyes érdekeknek, melyeket
a gazdai termelés képvisel.

A kongresszus végrehajtó bizottsága
nevében:

Gróf Károlyi Sándor, elnök.

* * *

Ez alkalommal nem szándékozunk kommentá-
rral kísérni gróf Károlyi Sándor felhívását, de
előre kijelentjük, hogy szóról-szóra, betűről-betűre
készek vagyunk mind azt aláírni, a mi e felhi-
vásban foglaltatik s minthogy e felhívás által vá-
rosunk gazdálkodói is érdekelve vannak, e hó fo-
lyamában e tárgyhoz mi is fogunk szólni.

Igazgatói jelentés.

Felolvaatott a jun. 30-án tartott közzvizsga alkalmával.

A társadalomban minden intézménynek külön spe-
ciális célja van, melyet elérni az intéző körök feladata.
Szentés város nagyérdemű közönsége által fen-
tartott intézetünknek igen magasuts cél után kell tö-
rekednie és e munkánk nagyon komplikált, mivel váro-
sunk leánygyermekének kiképzetésére és nevelteté-
sére nem rendelkezik magasabb fokú tanítézzettel. A
tanári karra hárul e szerint a két tanfolyammal bíró
polg. leányiskolában azon éppen nem könnyen megold-
ható feladat, hogy leányainknak a műveltség és isme-
retek terén annyit nyujtsón, miszerint mint képzett nők
egykor helyeiket a családban és a társadalomban méltó-
túan betölthessék. Két tanév erre igen kevés idő. Igaz,

a legtöbb szülő oly bizalommal viseltetik intézetünk iránt, hogy gyermekeiket minél több idejig ide járattja. Vannak főbbben, kik a második osztályt kétszer is ismétlik. Ez által a tanulmányt újra és újra is áttanulják a növendékek; de ennek azon nagy hátránya van, hogy a figyelem az ismétlőknél már nem oly feszült, mint a minőnek lennie kellene; viszont a kezdők nehezebben vagy sehogyan sem versenyezhetnek az előbbiekkal. Ennél fogva kívánatos volna, hogy két osztályú intézetünk kiegészítettessék.

Eltökintve a fellemlített hátrányoktól, az intézet ezen ismételt látogatása csak megerősít engem azon meggyőződésben, miszerint Szentés városa nagyérdemű közönsége megértette a kor létét, mely a nők általános és szakmivveltségét sürgeti. A nagyevű tudós Legouvé azt mondja: „Nem rojntja le a növekedést sem az általános, sem a szakmivveltség, csak igazabbá, értékesebbé teszi.“ Mennyiben tett eleget intézetünk az általános mivveltségre vezető tudományok közele álltal a lefolyt tanévben, a mai ünnepélyes zárvizsgánál által győződhetek meg a nagyérdemű közönség. Igaz, szakmivveltséget nem adhat az intézet korlátolt viszonyainál fogva, csak annak alapját veheti meg, mint azt iskolánkól kikerült azon 10 növendék tanúsítja, kik innen tanítónőképző intézetekbe léptek és most már tényleg tanítónői és nevelőnői pályán működnek.

Nekünk leginkább arra kell törekednünk, hogy növendékeink mindégylake közti ügyességre tegyen szert, és ha éppen viszonyai későbbre úgy alakulnának, ez által képesek legyenek magukat fenntartani is.

Hogy iskolánkban erre a fősúlyt fektetjük, úgy hiszem nem balfogás, hiszen Gilon Ernő a hírneves belga is követeli ezt, midőn így szól: „Meg kell adnunk a nőnek mindazon képzettséget, melynek alapján bármely körülmények közt jövedelmező és becsületes foglalkozáshoz juthasson. Csakis az oktatás és nevelés segítségével csökkenhetjük az olyan leányok számát, kik lépten nyomon elbuknak, mivel semmi olyan foglalkozáshoz nem értenek, mely fizikai és erkölcsi életük tisztaságát fenntartásának.“

De véleményem szerint nem elég, hogy leányaink csak értsenek különféle munkanemekhez; munkakedvet is kell csepegtetnünk szívükbe, oly annyira, hogy a munkát ne tehernek, hanem igazán Isten áldásának tekintsék. Az így nevelt és képzett leánykák arra vannak hivatva, hogy az alsóbb néposztály gyermekei közt is terjesszék a munka szeretetét. Nem annyira tudomány kell ehhez, hanem csak akarat és igazi felebaráti szeretet, melynek gyakorlására leginkább a nők vannak hivatva. És hogy ez üdvös munka, mutatja Uttmann Borbála eljárása, melyről egy német folyóiratban a következőket olvassuk:

„Uttmann Borbála szegény bányász gyermeke volt, ki a 16-ik században a terméketlen érchegeységben a csipkeipart megteremtette. Nemesak ő maga mivelte a kézimunka ezen ágát, hanem más hasonorsú leánykák is tanított arra, miáltal kenyeret és áldást hozott szegény szülőföldére, de még világhírt is szerzett neki csipkegyártmányai által. Nevét tiszteltetellett ejti ki az ottani nép, és emléke élni fog örökké.“

Es a mi Uttmann Borbála ezeltől háromszáz évvel hazájának volt — áldás ezeknek — azzá lett napjainkban egy egyszerű frankfurti leány Seipp Emilia a zord Tannus hegység lakójának. Midőn az ötvenes években a szükség és szegénység meglátogatta a munka nélküli népet, — mivel a gépmunka másutt olcsóbb terményeket szolgáltatott — akkor lépett a homályból egy gyenge női alak elő, ki a szegényeknek barátnője és tanítónője lett. Ez Seipp Emilia volt. Ő segítette ki a családokat a nyomorból az által, hogy gyermekeiket a horgolás és recézésre tanította és folyton azon volt, hogy e munkanemben minél tökéletesebb cikkeket állítsanak elő. Így sikerült neki folyton munkálkodó erőket képezni, melyek nemzedékről-nemzedékre a megtanult és gyakorolt ismereteket egy igen figyelemre méltó iparigá fejlődztették. De nemesak a munka áldását tanulták a szegény leánykák jöltevéjük által ismerni, hanem a tisztaságot és rendszeretét is megszokták, miáltal egész családok a tönkremenéstől lettek megmentve.

Intézetünk ezen nemes példák után indulva esendesen működik. — Bársonk a reánk bizott minden egyes leánykát oly jelleművé képezhettünk mint Uttmann és Seipp volt, a magyar néket díszítő hazaszeretettel, kiknek nem csekély érdemök lenne, szép országunk iparának felvirágoztatásában.

A szakértelemmel kidolgozott jelentéshez a következő adatokat csatoljuk:

Főlvétett az I. osztályba 34, a II-ba 31, összesen 65 növendék; ezek közt volt 60 rendes, 3 rendkívüli és 2 magántanuló.

Vallásra nézve volt 22 ref, 13 r. kath., 3 ág. h. és 25 m. v.

Kézimunkát készítették az I. osztályban 396 drbt a II-ban 322 drbt, összesen 718 drbot.

Végre a szorgalmasabb tanulók jutalomban részesültek.

Nagyszerű vállalat.

(Gazdáink figyelmébe.)

„A mely állam csak gabonát exportál, az mint egy híres nemzetgazda kifejezte, kénytelen csakhamar embereket is exportálni. Ignyéptelenedett el Portugalia, Spanyolország és Írország. Ezért nem növekedett az utolsó félszázad alatt Magyarország lakossága.“

Egy jelesen szerkesztett napilap cikkéből vettük ki e nagyjelentőségű szavakat s alkalmasabb mondást alig találunk ezen cikk bevezetéséül.

Miről van szó?

A m. kir. földmivvelés-, ipar-és keresk. minisz-

terium támogatásával Szegeden kender beváltó és kikészítő részvénytársaság van alakulóban, melynek célja az, hogy az arra vállalkozó termelőktől nyers kenderet bevásároljon és azt okserű áztatás és gépekkel való törés után piacra alkalmas új áruvá elkészítse. Azonban e társaság csak úgy jöhet létre, ha Csongrád megye nagy-és kisbirtokosai kendertermelésre vállalkoznak. E végből e társulat alapítói felhívást intéznek Szeged és megyénk gazdához, hogy az alább elősorolt módokat mellett vállalkozzanak arra, hogy a társaság számára kender termeljenek s azt beváltás végett a társaságnak átengedjék. A vállalkozók vagy csak egyszerűen termelésre vállalkoznak, vagy részvényesekké is lehetnek.

A termelők arra kötelezik magukat:

1.) hogy a társaság részére öt éven át az általuk meghatározott mennyiségű földterületen éventint kender termeljen;

2.) hogy a részvénytársaság által lehető jutányos áron beszerzendő s nekik előlegként adandó elsőrendű kendermagot a társaság felügyelője által előírt módon jól megmunkált kővér földben vetik el;

3.) hogy a kenderkórókat töven és hegyén levágya kellőleg megszártva, lelevezve, hosszúság szerint három osztályba csomagolva, a csomagokat derékon mérve 16 cm (6 hüvelyk) átméretű csomókba kötve, az intézetnek a Tiszaparton felállítandó átvételi helyéhez szállítják, mely kévékért az intézet a következő árat fizeti: az 1 méter 50 cm. hosszú kévéért 4 $\frac{1}{2}$ krt, 2 méter. hosszúért 5 krt, 2 méter. 50 cm. hosszúért 6 krt;

Ezek a lényegesebb föltételek.

Mint hogy ez igen fontos nemzetgazdasági ügy s a kormány pártfogása mellett jön létre, e végből Szeged város polgármestere Szeged város gazdái és Csongrád megye főtisztviselőit, nevezetesen alispánunkat is egy közös értekezletre hívta össze, hogy ezen terv megvalósítása végett arról az egész megye gazdái értesítsenek — s mint jelenthetjük — megyénk alispánja mai felhívásában egyelűhiva városunk gazdáit ez ügy megbeszélése végett, hogy azok, kik kendertermelésre vállalkoznának, f. hó 20-áig ebbeli szándékukat nyilvánítsák s esetleg nagybirtokosaink u. m. a gróf Károlyiak és örögróf Palavicini példáját kövessék, kik 100—200 holdat szándékoznak kendertermelésre használni.

Gazdáink bizonyosan azt akarják tudni: mi jövője van a kendertermelésnek, jár-e nagyobb bajjal s kifizeti-e magát?

Igenis, van jövője a kendertermelésnek, főképp mióta a magyar buzatermény mindinkább leszorítatik a világ piacra, mert nem vagyunk képesek oly jutányos áron termelni, mint más államok. Angolországban évenként 2 és fél millió, Francia- és Németországnak 1—1 millió métermázsa kenderre van szüksége s ezt naggyobbára Oroszország termeli, mely évente 4 milliónál több mázsa kender termel. Termelnek ugyan hazánkban is kender, de mivel áztatása és mosása tökéletlen, csekély az ár is, el lenben ha Szegeden létrejön a kenderkikészítő társaság, akkor a magyar kender ép oly kapás lesz, mint a Michels testvéreké Bács megyében, kik egy szálát sem adnak el itt, hanem az egészet Angliába szállítják s drága pénzért adják el.

Bajoskodni is érdemes vele, mert a kender nem kell plántálgatni, kapálni vagy gyomlálni, vagy épen locsolgatni, mint a paprikát és dohányt, sőt oly erős természetű fű, hogy minden gyomot kiöl. Csak hogy jól egyengetett, ősszel s tavasszal megszántott földbe kell elvetni és a szokottnál ritkábban, hogy kelő magasra nőjön. A kővér földeket nem kell trágyázni, különösen a rétföldeken, hanem csak az egyenleges szántásra kell ügyelni s a vastag száru kender sokkal finomabbá tehető a kikészítő gép által mint a vékony szár, mely utóbbi a sűrű vetés következménye.

Egy négyszögöltre számíthatni két kenderkévét, melynek vastagsága 6 hüvelyk, s ha 1 drb 1 méter magas kévéért 4 krt, 2 és fél métert meghaladóért pedig 6 krt adnak, ki lehet számítani egy hold jövedelmét is. Mint hogy továbbá a kendermag (egy liter elég 25 négyszögöltre) egész ápril hóban, sőt május elején is elvethető s teljes kifejlődésére csak két hónap kell, így a rétföldek birtokosai elég időt nyernek a meggondolásra, hogy a víztől szabadon maradt kétes területeiket kenderrel vagy kapás növényekkel vessék-e be. Ha elvetésekor nedves földbe kerül, későbbi szárazság nem árt neki.

Ajánljuk e sorainkat gazdáink figyelmébe.

A fürdő-társaság alakuló gyűlése.

Olvassóink tudják már, hogy városunkban erős mozgalom indult meg egy fürdőháznak a Tiszán való létesítése iránt. Mint hogy a mozgalom közlekedéssel fogadtatott s az ideiglenes bizottság által kibocsátott alkírási íven 180 részvény volt jegyezve, Stammer Sándor

alispán a részvényeseket alakuló közgyűlésre hívta össze f. hó 7-én, melyben a fürdő-társaság megalakult s a megválasztandó felügyelő bizottság meghatalmazást nyert új tagok fölvételére.

Mint hogy ezen társaság nem nyereszkesedési vágyból, hanem saját tagjai érdekében akar működni s fenntartani, továbbá a fürdőházból befolyó jövedelem részint a fürdőház fenntartására, részint célszerűbb berendezésére fog fordítani, nem esik az 1875 évi XXXVIII. t. c. 147 s. köv. §§ al. alá s alapszabályok mellőzésével a következő pontok fogadtattak el irányadónak:

A költségvetés megállapítására, mult évi számadások megvizsgálására, elnök és felügyelőbizottság választására évenként március hóban gyűlés hívatik össze. Gyűlés különben bármikor hívható össze, amikor azt a szükség kívánja s akkor a jelenlévők száma határoz. A gyűlésen elnököl a társaság elnöke, akadályoztatása esetén a felügyelő bizottsági elnök; ugy az elnök, mint a bizottsági tagok és az ezek kebeléből választott tisztviselők u. m. titkárok, pénztárnok és gondnok, díj nélkül teljesítik teendőiket.

A fürdő-társaság ügyeit az első pont alatt említettek kivételével a felügyelőbizottság intézi el, mely 11 tagból áll, egy évre választatik s a maga kebeléből választja elnököt, titkárt, pénztárnokot és gondnokot. E bizottság ügyrendjét maga alapítja meg, elkészíti a költségvetést s számadását a közgyűléshez terjeszti be, a fürdő kezelésére nézve önállóan intézkedik ugyan, de erről jelentést tartozik tenni a gyűlésnek.

Miután a pontozatok a gyűlés által elfogadtattak, elnök jelenté, hogy a Henne mérnök által készített tervrajz alapján a fürdőház építését az ideig. végrehajtó bizottság áriejtés urján Tihanyi Ferenc helybeli ácnyerte el 790 forint, mely intézkedés jóváhagyatván a megválasztandó bizottság bizott meg a szerződés megkötésével oly formán, hogy a fürdőház e hó végéig okvetlenül készen legyen.

Elnök felszólítására megállapították még az említettek kivül a felügyelő bizottság legközelebbi teendői u. m. a fürdőház építése föltéti felügyelet, a vállalati díj kifizetése, a szükségletek beszerzése, részvénydíjak beszedése, olcsó közlekedésről való gondoskodás, fürdő szolga alkalmazása, fürdő ruhák használati díjjának megállapítása, fürdőjegyek kibocsátása s kezelése.

A részvényesek javára kibocsátandó ingyen jegyek száma ez évre 20 ban állapítottat meg minden egyes részvény után, de ezzel nem jár a fürdő, fürdő ruha használata s ha a részvényesek ingyenjegyei elfogynának ez évben, akkor személyenkint a közös fürdő használatára 5 kros, magán fürdőre 10 kros jegyeket kapnak; ha pedig valamely részvényes ingyen jegyeit nem használta föl, azokat jövő évre is használhatja.

Korbuly Béla indítványa, hogy a részvényalírási ív még ne zártassék be, hanem nyitva tartassék később belépni szándékozók részére is, elfogadtatott s a később felvetetni óhajtok e szándékukat a felügyelő bizottságnak tartoznak bejelenteni, mely a fölvételei föltét határozza.

Nem részvényesek a közös fürdőt személyenkint 10 kr., a magánfürdőt 20 kr-ért használhatják.

Végre következett a választás. Megválasztattak: elnöknek Stammer Sándor, felügyelő bizottsági tagoknak: Mihálovics János, Sonnenfeld Sámuel, Zsoldos Ferenc, Ónodi Lajos, Sule Karoly, Göttel Ignác, Tóth János (ügyvéd), Fekete Márton, Balázsovits Norbert, Schieier István és Szánthó Lajos.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Világfolyása.

Hazánk. A nagy esemény, melyre hetek óta várt a közönség, megtörtént; a hivatalos lapban megjelent a királyi kézirat, mely kinevezi az új főrendiháznak élethosszig való harminc tagját. Az új méltóságos urak névsora a következő; Barcsay József kamarás és magyar testőr; gróf Bombelles Károly ellentengernagy és a trónörökös főudvarmestere; Burghardt Konrad, a pesti hengermalom részvénytársaság vezérigazgatója; Gyúcy Kálmán belső titkos tanácsos, Gyulay Pál író, Hertelendy József főispán, dr. Hirschler Ignác budapesti szemorvos, Hunfalvy Pál író, Kautz Gyula egyetemi tanár és az osztrák-magyar bank alkormányzója, br. Kochmeister Frigyes, a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara elnöke, Lucenbacher Pál nagykereskedő, Lukács Antal a magyar földhitelintézet igazgatója, dr. Lumnitzer Sándor egyetemi orvoskari tanár, Márjásy János altábornagy, Melcer István nyugalmazott személynök, Mikó Bálint főispán, Micheli Kálmán földbirtokos, Molnár István főispán, br. Nyáry Adolf altábornagy s József főherceg főudvarmestere, br. Nopcsa Ferenc a királyné főudvarmestere, Ordódy Pál belső titkos tanácsos, Ormós Zsigmond főispán, Percel Miklós főispán, Ráth Károly Budapest város főpolgármestere, br. Simonyi Lajos földbirtokos, Somsich Pál belső titkos tanácsos, Stoeck József műegyetemi tanár, Sváb Károly orsz. képviselő, Várady Károly a pesti első hazai takarékpénztáregyesület igazgató-tanácsának elnöke, végre lovag Ybl Miklós műépítész. A kormánylapokat kivéve minden egyéb lap más nevetek várt, legálább ismertebb és naggyobb hírtüket.

Ausztria fővárosában a kiegyezési tárgyalások megindultak az osztrák és magyar kormány közt. A kvótát illetőleg egyik fél sem kívánja az eddigi arány megváltoztatását, abban is megegyeznek, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmát meg kell újítani, a magyar kormány csak azt kívánja,

hogy a budapesti fő-intézet dotációját emeltessék föl valamivel. A mi végre a vám- és kereskedelmi szövetséget illeti, a magyar kormány annak felmondását legkevésbé sem tartja érdekében levőnek, annál kevésbé, mert biztosan hiszi, hogy az új szerződést még a réginek letelte előtt sikerül megkötöni. A két fél szakszerű felfogása is sok tekintetben találkozik. Az autonóm tarifa megállapításánál fontos cikkeket illetően a magas védvámoktól egész a prohibítív vámokig fognak menni. E tekintetben érdekes és fontos, hogy az országos magyar gazdasági egyesület, melynek elnökségében Szapáry Gyula gróf és Széchenyi Pál gróf miniszterek is szerepelnek, határozottan ellenzi, hogy a Romániával fenálló kereskedelmi viszony megújíttassék, s a legszigorúbb prohibítív rendszabályokat követeli ez országgal szemben. Erre az ügyre nézve a két kormány aligha fog megállapodni. Nem hagyhatjuk még említetlenül azt a vizsályt sem, mely a ref. egyház kebelében támadt. A tiszánineni szuperintendencia ugyanis kijelentette, hogy a konvent határozatait, melyeket a minap a prot. iskolák állami segélyezése s a reform. egyházi férfiaknak főrendiházi tagsága tárgyában hozott, törvényeseknek s magára kötelezőnek el nem ismeri. Ugyan ekkor a dunántúli egyházkerület ez ügyekben a konventével megegyező határozatokat hozott. Az ellentét tehát kétségtelen, s a vizsály aligha lesz másképen elintézhető, mint a hogy azt a tiszánineni kerület akarja, tudniillik zsinat egybe hívása által.

Hórvátországból is oly hír érkezik, melyvel érdemes foglalkozni. Zsivkovics, a horvát „sérlemek“ megvizsgálására kiküldött regnikoláris bizottság tagja elkészítette munkáját s azt az elnöknek átadta. A volt osztályfőnök nem ösmeri el az államegységet, hanem csupán az államközösséget. Báró Zsivkovics egyébként nem említ konkrét eseteket, sem a címerkérdés fejtegetésébe nem bocsátkozik, mely közvetlen oka volt a regnikoláris küldöttség egybe hívásának, valamint egyáltalában mindent gondosan kerül, a mi osztályfőnöki tevékenységével kapcsolatban áll. Az ő felfogása szerint a kiegyezés megsértése az alaptörvény téves kezelésének folyománya.

Felhívás.

Melyszerint alólírott a nagyméltóságú magyar királyi földművelés ipar és kereskedelemügyi miniszterium támogatása mellett Szegeden alakulandó kender bevaltó és kikészítő részvénytársaság számára, — melynek célja az, hogy a termelőktől a nyers kender bevásárolja és okszerű áztatás és gépekkel való törés útján piacra alkalmas áruvá előkészíttesse, — termelőndő nyers kender előállításának megbeszélése és ennek alapján kötelező aláírás megejtése céljából, **flyó hó 12-én délután 3 órakor** a megyeház nagy termében tartandó összejövetelre a szentesi gazdaközösséget ezennel meghívom.

Kelt Szentesen, 1885. július 9-én.

STAMMER SÁNDOR s. k.

Közönetnyilvánítás.

A szentesi iparos ifjak képző és segélyező egylete által e hó 5-én rendezett nyári mulatság alkalmával a következők sziveskedtek felülfizetni: Balázsovits N. úr 1 frt, Csillag Armin úr 1 frt, ifj. Tarnóci M. úr 2 frt, Schleier L. úr 1 frt, Deutsch V. úr 1 frt, Sule K. úr 1 frt, idős Tarnóci Mihály úr 1 frt, Horváth István úr 1 frt, özv. Kátai Ágostonné 1 frt, Dóme Albert úr 50 kr., Kone Imre úr 50 kr. Összesen 11 frt. Továbbá Máhr Kázmér úr egy csinosan kiállított tortát. Ugy szintén Németh Lina kisasszony, ki a rendezőség jelvényét volt szives elkészíteni, valamint mindazon kisasszonyok, kik a mulatság napján koszorúkat voltak szivesek beküldeni, fogadják az egylet iránt tanúsított szives érdeklődésükért a rendezőség nevében legforróbb köszönetemet.

Szentes, 1885. július hó 10-én.

CSÁK JÓZSEF,
r. b. elnök.

HIREK.

— **Felhívás.** A csongrádmezei kör szünidei bizottsága tudtul adja, hogy f. hó 26-án felolvasást tart, mely alkalomból igénybe óhajtja venni a tagok szives közreműködését, kérvén a tisztelt tagokat, hogy munkáikat f. hó 18-án déli 12 óráig Lévai József titkárhoz beküldeni sziveskedjenek.

— **A fürdőház felügyelő bizottsága** f. hó 8-án tartotta első s egyuttal alakuló gyűlését. Elnökül választott Mihálovics János, titkárnak Szánthó Lajos, pénztárnoknak Sule Károly, gondnoknak Schleier István. Ezután megtette a szükséges előintézkedéseket, melyek hatáskörébe utaltattak a fürdőtársaság nagygyűlése által. Nevezetesen: megkötötte a szerződést Thanyi Ferenc ácsal, ki a fürdőházat f. hó 28-ig elkészíteni tartozik s e munkálatok felügyeletével Onodi Lajos, Sule Károly és Schleier István biz. tagok lettek megbízva. Továbbá részvény- és fürdőjegyek nyomtatása rendeltetett el tagok s nem tagok számára s a tagok fel fog-

nak szólíttatni, hogy mai naptól számítva 8 nap alatt fizessék be a részvényeinket megállapított 5 frtokat s esakis ezen összeg lefizetése után kaphják meg a részjegyet s a közgyűlés által ez évre minden részvény után megállapított 20 drb. ingyen jegyet. A kocsiközlekedés mikénti eszközökre nézve Onodi Lajos és Szánthó Lajos bizáltak meg, hogy vállalkozókról gondoskodjanak s az eredményt, illetőleg javaslatukat terjesszék be a bizottsághoz. Fürdőházak, törülközők, női fejrevalók és szalmakalapok beszerzésével Schleier István és Götzl Ignác tagok bizáltak meg. A mi a fürdőház helyét illeti, az valószínűleg a gőzhajó állomáson alul lesz, a hol a Tiszpart s a víz mélysége legalkalmasabb. Azt hiszik, hogy a midőn a felügyelő-bizottságnak sikerülni fog az első s legszükségesebb teendőket kellően végre hajtani, nem fog elmaradni a főmegegyezés tárgyalás ügy a részvényesek, mint a nagy közönség részéről.

— **Az iparos ifjak júliálisa** vagyis f. hó 5-én rendezett nyári táncmulatsága — dacára az ügyes rendezők, a kedvező időnek és a jó kedvnek, — habár nem jelentékeny, de mégis deficittel végződött s ez is a mai pénzületlenségről tanuskodik. Azelőtt minden évben legalább 50 frt tiszta jövedelem maradt volt minden nyári táncmulatság alkalmával, most még a kiadások sem lettek teljesen fedezve s ösztöntén megvallva, ettől az eshetőségtől előre feltettük az iparos ifjuságot. A rendezők által alkalmazott cifra és tarka színi lámpionok tündérkertté varázsozták át a ligetet s habár nagy közönség vonult ki a városból a látványosságot és zenét élvezni, mindazáltal kevesen váltottak beletpí jegyet, pedig most a családjegyek kibocsátása által tetemesen volt megkönnyébbítve a részvétel. Bizony igazat mond az a nőia: „Nem úgy van most, mint volt régen.“

— **A tengerészeti szünet iskolába** jelentkezett ifjak érdekében e lap szerkesztője kérvényt adott be a városi tanácshoz az iránt, hogy, amennyiben nincsenek azon helyzetben, hogy katonai orvosi bizonyítvány megszerzése végett Szegedre utazzanak, a városi tanács eszközje ki egy katonai orvosnak városunkba való kiküldését. A tanács meggyőződően a jelentkezett ifjak szép számáról, minthogy a városi pénztárnál a katonai orvos napidíjának fedezésére ilyenmü költségek nincsenek s így a vizsgálat a városi pénztár terhére nem eszközölhető, a Szegeden állomásozó 46-ik gyalogezred katonai parancsnokságát határozta felkérni az iránt, miszerint a jelentkezett ifjaknak állami költségen leendő megvizsgálása végett kebeléből egy katonai orvost Szentesre kiküldeni sziveskedjék. Miheiyt válasz érkezik a parancsnokságtól, azonnal értesíteni fogjuk róla az érdekelteket.

— **Felszólítás.** A városunkban megalakult fürdő-társaság részvényesei felhívatnak, hogy a jegyzett részvények árát részvényeinket 5 frtot Sule Károly társulati pénztárnoknál 8 nap alatt lefizetni sziveskedjenek, mely összeg a részjegy átadása által fog nyugtatni. Ugyan akkor vehetik át az ez évre megállapított 20 drb. ingyen fürdőjegyet. A részvények árának kifizetését székségessé teszi egyrésztől az, hogy a fürdőház építéséért munka közben és annak befejezése után a vállalkozónak fizetni kell, másrésztől az első szükségletek beszerzése. Szentes, 1885. júl. 8. Felügyelő bizottság.

— **Vasutügyünkben** valami fontosabb mozzanat ez idő szerint nem történt. Mindössze tudomására hozhatjuk a t. közönségnek, hogy vasutügyi végrehajtó bizottságunk most már csak azon van, méltányos és lehetőleg kedvező föltételek mellett egyezsége lépni a pusztatényő-kszmártóni érdekelttséggel a jövedelem megosztása iránt s ha ez is el lesz intézve, továbbá egyes vállalkozóktól belesznek adva az építési vállalati ajánlatok — szóval ha mind rendben lesz, akkor fogja a bizottság a vasutügyi egész állását a képviselőtestület elé terjeszteni.

— **P. Szathmári Károly** ur, az országos kisedővő-egyesület vezértitkára, e hó végén meg fogja látogatni a hm-vásárhelyi óvodákat. Ezen alkalomból ajánljuk önégyletünk választmányának is figyelmeztetni, hogy hívja meg kormánybiztosi minőségben fungáló Szathmári urat hozzánk is, s kérje ki tanácsát a tervben vett második kisedővoda szervezésére és az államtól kieszközölendő subventióra nézve.

— **Sarré Gyula** kormánybiztosi hivatalnok az államszámviteltani államvizsgát kitűnő sikerrel tette be Budapesten. Gratulálunk fiatal pályatársunknak e sikerhez.

— **Fegyelmi eljárás.** Mint értesültünk, Rác András szegvári közgyám s árvtári pénztárnok ellen fegyelmi eljárás rendeltetett el; ezzel egyidejűleg tehát hivatalától is felfüggesztetett.

— **Tűzijáték** lesz f. hó 12-én azaz holnap este a tul a kurcán kertben, melyet Bartscht Károly, úgy nálunk mint országsszerte ismeretes tűzművész rendez. A ki Bartscht tűzijátékát már látta, nem kételkedik, hogy valóságos élvezetet nyújt a szemlélőnek a sokféle alakban nyilvánuló tűzijáték, ajánljuk tehát ez alkalommal is a tűzijáték megtekintését.

— **Sághy Zsigmond** szintársulata szomorú tapasztalattal és üres zsebbel távozott városunkból jó remény fejében H.-M.-Vásárhelyre, hol ma lesz első fellépésük. Legutóbb érkezett tudósítás szerint Blaha Luiza f. hó 14-én azaz kedden az „Aranyember“ című darabban fog fellépni. A kinek nem volt s nincs alkalma arra, hogy Budapesten hallhassa Blaha Luiza gyönyörű énekét, ne mulassza el az alkalmat átrándulni Vásárhelyre, bizony nem bánja meg.

— **Rambovszky József** jó hírnevű vendéglősnök, ki a nagyvendéglőnek csufló kunyhót itt időzése alatt úgy szólva nagyvárosiasan alakította át s a piszkos udvart paradicsommá varázsolta, üzletét átadni, illetőleg a bérlet lejárásáig allaszombérba szándékozik kiadni, hogy a miskolci indóházi vendéglőt a kikötött időre vehesse át. Bár csak utódja örökölné Rambovszkytól a csin és finom ízlés iránti érzékét is.

— **Figyelmeztetés.** A vadászterületek tulajdonosai valamint bérlői részéről számtalan panasz emeltetett már azok ellen, kik az 1883. évi XX. t. c. szigorú rendelke-

zései ellenére is orrvadászlat folytatnak; ennél fogva a kapitányi hivatal jövőben a legszigorúbban fogja büntetni azokat, kik a törvény ide vonatkozó szakaszai és pontjai ellen vétének. A felügyelettel és ellenőrzéssel a csőszök, állami csendőrök, városi rendőrök és a pénzügyőrök vannak megbízva.

— **Szerencsétlenség** Mácsai Ferdinánd szabómester 4 éves Etelka nevű leánya mult hó 29-én véletlenül kapott égési sebei következtében e hó 5-én meghalt.

— **Brutalitás.** Kajlinger Zsigmond orvos ur f. hó 8-án jelentést tett a kapitányi hivatalhoz, hogy kedden este 8 órakor, midőn a színházba ment, Négyesi Antal-né szül. Fekete Terézia, 4 éves leánykáját a piactéren annyira agyba főbe verte, hogy az utcán járó-kelők valóban megbotránkoztak e baromi eljárás fölött. Nevezett orvos ur egyuttal kérte a kapitányi hivatalt, miszerint ezen, minden nemesebb érzelmeiből kivetkőzött anyát példás büntetésben részesítse.

— **Üngyilkosság** Dónáton. Toth Imre béres f. hó 4-én 7-8 óra közt Vecseri Imre tanyáján az istállóajtó mögötti szegre felkötötte magát. Mult szombaton este 7 óra körül két állami csendőr állított be V. tanyájára, hogy a béres ellen emelt panasz ügyében a gazdával értekezzenek; míg azonban ezek V. vel beszélgettek, a béres sejtjén, mi van készülében, üngyilkosságot követett el. Holttestét rögtön haza szállították.

— **Üngyilkos asztalos.** Barfai Gábor mindszenti asztalos szerdán délelőtt egy csúvú pisztolyal agyonlötötte magát.

— **Üngyilkosság.** Kanfi Horváth Péter, 80 éves munkaképtelen, a város által havonként 2 frttal segélyezett férfi f. hó 7-én reggel az istállóban egy szegre felakasztotta magát. Valószínűleg a nyomor, iuség vitte a végzetes lépésre.

— **Tanítóink figyelmébe.** Az országos iskolai törskönyv bemutatására kitűzött végző határidő közeledvén, a kir. tanfelügyelő felhívja az előjáróság atján városunk összes községi, felekezeti s magán iskoláinak tanítóit, miszerint nevezett könyv összeállítása céljából másolatban küldjék be: 1) keresztleveleket, 2) a tanítóképzőbe bevezetéséről kiállított iskolai bizonyítványukat, 3) tanítói okleveleket s 4) szolgáltatási bizonyítványukat. Az okmányok belyegmentesen állítandók ki, ily rávezetéssel „törzskönyvi hivatalos célra.“

— **A villám** Csongrádon f. hó 1-én a belvárosi templomban összerongálta az orgonát, egy háznál a konyhában a tányérokat szórta le a falról, egy istállót felgyújtott és porrá égetett s egy kut ostorfáját szilánkokra törte.

— **Blaha Luiza** báró Splényiné asszony ünnepléses fogadtatására H.-M.-Vásárhelyen megtették az előkészületeket. A művésznő érkezése alkalmával nagy közönség fogja a vasúti indóháznál fogadni s a működő társaság alelnöke fogja a hmvásárhelyi szünpártoló közönség nevében üdvözölni s ugyanez alkalommal a hölgyközönség egyik kedves tagja virágbokréttát fog a művésznőnek átajutani. A művésznő a város egyes fogatán hosszú kocsisor által kísérve fog a városba betvetni, hol a „Sas“ vendéglőben lesz elszállásolva. Első felléptekor a közönség zajos ovációkkal készüli fogadni, ez alkalomra már nagyobb virág megrendelések tetettek. Előadás után szerenádót ad a fogadó bizottság és másnap bankettet rendez a művésznő tiszteletére. Tervben van, hogy a művésznőnek ott időzése emlékére értékes emlék tárgy — ezüst babérokör — nyujtassék át, melynek beszerzésére szintén megtették az előkészületeket. — A művésznő, Sághy színigazgató jelentése szerint, négy veadég játékra utazik le s első fellépő kedden lesz.

E rovatunk folytatása a mellékleten.

Kiadó-kert.

Alulírottak (azelőtt Rambovszky tulajdonát képezett) kertje tul a Kurcán bére kiadó. — Ugyanott igen szép, mintegy 80—100 vékányi **rózsakrumpli** van eladó, vékányint 1 frt 20 kr., nagyobb vételnél árengedés. Értekezhetni lakásomon (Kurcapart, Fried féle ház.)
M. Mayer Ida.

Kiadó bolthelyiség.

HALÁSZ SZABÓ JÁNOS kispiaei házában egy bolthelyiség mellékhelyiségekkel együtt haszonbérbe kiadó.

SÓ ELADÁS.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a sónak métermázsája **11 frt 60 krért** nálam kapható.
Khón Gábor.

Alulírott tudatja a helybeli és vidéki t. gazda közönséggel, hogy

gabonacséplést

elvallal és azt gyorsan s kifogás nélkül teljesíti.

A föltételek akár helyben **Schleier István** kereskedő úrnál, akár alulírott nál **Szegváron** megtudhatók.

Krúg János

géptulajdonos.

HIRDETMÉNY.

Szentes város tanácsának 1230/1885. t. sz. végzése folytán, a városi hivatal szolgák és rendőrök, ez évi ruha illetményének, nevezetesen a hivatal szolgák részére 9 nyári, 9 téli dolmány, 9 nyári, 9 téli nadrág; a rendőrök részére 10 nyári, 10 téli zubony, 10 nyári, 10 téli nadrág; 14 rendőr kalap; 14 báránybőr kucsma; 14 katona nyakkendő; 14 karkötő; 14 fehér lószőr forgó; 5 pár sarkantyú; 24 pár nyári, 24 pár téli csizmának előállítására, zárt ajánlati verseny útján biztosítottak.

Felhívtnak az ajánlattevők, miszerint lepecsételt borítékba zárt ajánlataikat, melyekhez a vállalati összeg 10 %-a készpénzben, vagy elfogadható magyar értékpapírban csatolandó, Nagy Imre tanácsnoknak, kinél az árlejtési feltételek és a ruhaminták hivatalos órák alatt bővebben megtekinthetők, folyó 1885-ik évi július hó 14-én déli 12 óráig annyival is inkább adják be, mivel ezen záros határidőn túl netán beadott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak, a mennyiben az ajánlatok felbontása azon nap délután 3 órakor fog eszközöltetni, melyre pályázók ezennel meghívtnak.

Szentes, 1885. július hó 3-án.

Nagy Imre
tanácsnok.

Tary István Kovács

I-só tized 255-ik számú háza eladó.

Alulírott tudatja t. ügyfeleivel és a t. közönséggel, hogy ügyvédi irodáját a Wellesz Ede-féle (I-só tized 247. sz.) házba tette át.

Szentes, 1885. júl. 3.

Dr. Csató Kálmán,
köz- és váltóügyvéd.

Zongora eladás.

Egy kitünő, újabb divatú, jó karban levő

ZONGORA
igen jutányos áron eladó
SCHWARZ GÁBOR ÚRNÁL
Mindszenten.

Egy jó házból való s legalább négy elemi osztályt végzett fiú.

egy kunzentmártoni vegyes kereskedésben
tanoncúl azonnal fölvetetik.
Bővebb értesítést ad lapunk kiadóhivatala.

A torontói megyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST-DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetl. gyógyász. kiállításon EZÜST-ERMET nyert.
A trierzi 1882. évi kiállításon BRONZ-ERMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELIEMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI FÜST ÁGNYEZÉS FORRÁS

hasznok egyik legzsenávdúsabb
S AV A N Y U V I Z E

Kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavarnál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában. Alkalmában a víz mindazon körökön kívül kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kifejezetten kedveltségnek örvend.

**Kizárólagos
főraktár**
Édeskúty L.
m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás
1,500,000
palack.

Szentesen kapható: Dobray S., Sods A. és Szépe K. uraknál.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

ÚJ BETŰKKEL ÉS KÖRZETEKSEL SZERELTEM FEL, minélfogva a nyomdaüzletbe vágó mindenféle munkát csinosan s izlésesen tudok kiállítani.

Nyomdámiban készíttetnek: hivatalos- és magánnyomtatványok, értesítések, tabellák, üzleti könyvek, díszes lakodalmi és bál meghívók, gyászjelentések, névre szóló levélpapírosok és borítékok, látogatójegyek, számlák, ügyvédi nyomtatványok, falragaszok igen csinosan és a legjutányosabb áron.

Azonkívül a kiadásomban megjelenő

„SZENTES ÉS VIDÉKE”

című heti lapot,

mely helyi, megyei s országos érdekű cikkeket, érdekes tárcákat, gazdaság- és iparba vágó közleményeket, hasznos tudnivalókat, egy ritka élvezetet nyújtó s beköthető regényt s mulattató apróságokat közöl, bátor vagyok szintén ajánlani.

Nyomdám s lapomat ismételve a n. é. közönség pártolásába ajánlva maradtam

tisztelettel

BALÁZSOVITS NORBERT

nyomdatulajdonos.

— **Első okleveles magyar építőmester.** Az új ipartörvény értelmében az építőmesteri képzettség megvizsgálására a magyar mérnök- és építészegylet és az építő ipartársulat tagjaiból, valamint a miniszterium kiküldöttjéből szervezett vizsgáló bizottság Ybl Miklós műépítész elnöklété alatt f. hó 1. és 2-ik napjain tartotta első vizsgálati ülését, amelyben Gutwillig József budapesti építőiparost „az építő mesterségekre vonatkozó összes tudományokból“ megvizsgálván, az építőmesteri teendők önálló kezelésére és vezetésére teljesen képesítettnek találta s az erre vonatkozó bizonyítványt részére, a bizottság összes tagjai aláírásával kiadta. Gutwillig szerint — mint bizonyítványának 1. folyószáma is mutatja — jelenleg az első képesítő oklevéllel bíró építő mester Magyarországon.

— **Beleőrült a milliókba.** Bécs Wieden külvárosában most sok port ver föl egy eset, melynek két hőse van. Az egyik egy matzeinsdorfi apostol, aki uton-utfelel hirdette, hogy neki csalhatatlan módszere van, melyvel a kispárosok rövid idő alatt sok millióhoz juthatnak. Az apostol népszerűsége napról napra növekedett, de egyszerre eltűnt, mint a buborék, midőn azt a csalhatatlan módszert egy gyülekezet előtt kifejtette. Tudománya ugyanis abban állt, hogy pontosan kiszámította, hogy ha a 75,000 bécsi kispáros naponként 10 krajcárt takarít meg, tíz év múlva 30 millió forintnál több vagyonuk lenne. Hívei e „nesze semmi, fogd meg jól“ féle utópiák hallatára az apostolt a faképnél hagyták, kivéve a másik hőst, egy Wojatek Vencel nevű asztalosmestert. Ennek a sokat emlegetett milliók annyira megtömték a fejét, hogy most már a zsebeit hiszi átlainak megtömvé. — Azt hiszi továbbá, hogy övé a Ferenc Jozsef-kaszárnya, a mit az „apostol“ nagy áru raktárnak szánt. — Wojatek erővel be is akart a kaszárnyába hurcolkodni, de mielőtt ezt tehetné volna, ingyen lakást az országos tebolydában jelölték ki számára. A szerencsétlen embernek három kiskorú gyermeke van. A népámitót, ki ismét gyűlést hitt össze, elfogták.

— **Az olasz trónörökös leendő menyaszonya.** Olasz udvari körökben az a hír van elterjedve, hogy az olasz trónörökös nejétől a flandriai gróf legidősb leánya, tehát Stefánia trónörökösne unokahúga van kiszemelve. Az eljegyzés azonban csak négy év után fog megtörténni, mikor a trónörökös 20, választottja pedig 18 éves lesz.

— **Elégétt száz éves asszony.** Radnán június hó 17-én Vikuleszk Szavéta ottani lakos házában éjjel senki sem volt otthon, csak az említettnek állítólag 100 éves anyja, ki a nagy életkor mellett még nyomorék is volt. Az agg nő talán gyertyát akart gyújtani s e közben a gyufát eldobta — ezt a vizsgálat nem deríté ki — anuvi bizonyos, hogy szobatóz útott ki. A butorok meggyuladtak s a szobában szörnyű füst támadt. A szerencsétlen nő benn égett a szobában. Az ablakon kitűlő füstöt látva a szomszédok, összefutottak s eloltatták a tüzet, de akkor az agg nő már halva volt.

— **A turnür.** Stuttgartban a következő mulatságos eset képezi közbeszéd tárgyát: A napokban a Königsstrassen egy ur vadászöltönyben sétált végig. Kabátjának hátulso alja alatt turnürt viselt, mint ez most a nőknel divat. Természetesen nagy néptömeg vette körül a furcsán kinéző urat, ki komolyan sétált tovább. A férfiak nevettek, míg a nők felháborodásuknak elég hangosan adtak kifejezést. Végre egy rendőr is beleavatkozott a dologba, mert úgy látta, hogy közbizony van készülőben s kérdőre voata a turnürös vadászkabátba öltözött urat, hogy miként merészel ily feltűnést keltő kabatot s illetőleg a kabát alatt ily feltűnést keltő turnürt hordani. A vadászkabátos ur bátran a rendőr szemé közé nézett s azt válaszolta, hogy a rendőrségnek ép oly kevés köze van a férfi-divathoz, mint a nők öltözétéhez és tovább ment. A körülálló nők elhalványultak e botrányos felelet hatása alatt, de nem szólhattak semmit. A rendőr is belátta, hogy a vadászkabátos urnak igaza van és engedte őt tovább menni. A csoportosulás e közben még nagyobb lett. Nem is jött ki a vadászkabátos ur sodrából, míg csak egy szokatlanul nagy turnürt viselő nő nem áll elébe s azt mondá neki: „Ez már mégis szemtelenség!“ A vadászkabátos ur a nőre nézett, azután saját turnürjére, majd a nő turnürjére tekintett, s így szólott: „Hisz az ön még különb!“ Erre természetesen óriási nevetés hangzott fel a körülállók között s a turnürös úr büszkén folytatta utját. De a nők közül csak azok kísérték tovább az urat, kiknek nem volt turnürjük. A tréfa sikerült. Másnap a stuttgarti nők már turnür nélkül sétáltak az utcán.

— **Egy király, akinek nincs hitele.** Lajos bajor király, mint ismeretes, költséges szeszélyei miatt örökös pénzzavarban van. Mint a „Standard“ most írja, a hitelt mindenfelől megtagadták a királytól. Ez ügyben Vilmos német császár és a bajor királyi ház tagjai közt bizalmas levélváltás foly. Az angol lap szerint a király a csőd szélén áll, de Vilmos császár minden áron meg akarja azt akadályozni.

— **A kolera hirtelen Cegléden** nem kfs ijedelmet okozott és csinált annál nagyobb reklámot a — vörös bornak, mert azóta mindenki azt iszik, már t. i. ha telik reá. — Reggel Mihály kapásember ugyanis 5 napon keresztül szenvedett minden orvosi segély nélkül kolera nostrasban, míg az ötödik napon, mikor az orvos sem segíthetett, — belehalt. A hulla az elhunyt szállójai lakásáról rendőrileg temettetett el, a fertőtlenítés pedig a leg nagyobb mértékben teljesítettet. — Nagy Jánosné szintén mutatkozott az említett betegség tüneteivel, de gyors orvosi segély folytán ma már minden bajon túl van.

— **Férfi, aki szoptat.** A Székely-Nemzetben a következő furcsaságot olvassuk. A Darwin-féle visszaesésnek igen eklatans példáját szolgáltatja a f. r.—i kocsmáros. Arról van szó, hogy ez az uri ember a szolgálója kis gyermekeit, míg az dolga után lát, rendszeren szoptatja. A nem mindennapi dolgoknak sok bámuloja akad.

— **Gyilkos gyermek.** Bourbon-l'Archambault rancia városban Gondoux lakos házában egy Francois Jamet nevű tíz éves fiú nemrég vérlázító gyilkosságot követett el. Szülői kimentek szénát gyűjténi és gyermeküket egyedül hagyták otthon. Jamet fölkereste az egyik szomszédfiút, a hat éves Jules Limogest, hogy vele játszon. Alig voltak együtt, a két fiú civakodni kezdett; civakodás közben Limoges Jamet-t bandsal szeműnek csúfolta; az egész szomszedság így hivta, mert csunyaú bandsalít. Ez a csúfolkodásra dühbe jött, felkapta a kenyérszélő kést és a kis Jules mellébe dőtte, ki azonnal szótlanul összerogyott. Jamet elcipelte a holtat a ház mögött levő árokba és nehogy felszínre kerülhessen, köveket rakott rá. Este Limogesék haza jöttek és sok keresés után megtalálták gyermekük holttestét; képzeltető a kétségbeesésük. Az atya azonnal értesítette a rendőrséget; a kis Jamet-t vallatni kezdték és némi noátás után hidegvérten beismerte a bűntettét. Bandsal szeműnek csufoolt, mondá, és én türjem, hogy így nevezzenek! A fiatal gyilkost elfogták és már jövő héten foják az ügyét tárgyalni.

— **Elválás tudományos ok miatt.** Egy francia házaspár nem rég válóper indított egymás ellen. A férj ugyanis tengerész orvos, ki egyszer hosszas távollét után hazaérkezvén, különös felfedezést tett. Neje ugyanis távolléte alatt orvosi oklevelet szerzett a homeopathiából. Már pedig a férj alleopatha volt. A férj leszidta nejét, hogy ily esetlen tanokat követ, a nő meg viszont férjét. Végre is válóper zárta be a tudományos vitakozást.

— **A h-m vásárhelyi rom. kath. egyház egy tanító** és egy tanítónőt küldött ki az orsz. kiállítás megtekintésére 30—30frt. segélyezéssel.

— **Lévay Ferenc kir. taufelügyelő ur** egészségi tekintetéből 6 heti szabadságot kért és nyert a vallás közkutatási miniszteriumtól.

— **Boszorkánygetös Hunyadmegyében.** Kosed Ohába községben ez évi június 25-én délelőtt, Martin Soman községi bíró közreműködésével kiasták a lakosok a temetőben Dunitru Lázár öt hónappal Jeonuc Lázár három hónappal és Dobrea Lina egy hónappal ezelőtt eltemetett holttestét. Az előbbi kettőnek tetemét a temető kertjében vasvillakkal, kapakkal összevagdalták, azután nyomban tövissel megégették, állítólag azért, mert boszorkányok voltak és a fulu marháit megromtották. Az utóbbinak csak a koporsóját nyitották fel és testét körülvizsgálták, azután úgy ezt, valamint a másik kettőnek üres koporsóját a sírgödörbe visszatették s behantolták.

— **Zivatar.** A múlt napokban egy és fél óráig tartó zivatar felhőszakadással és diónagságú jéggel lakogatta meg Ökér határának egy részét. A kemder, kitorica és zab érzékeny kárt szenvedett. A legtöbb kemder biztosítva van.

— **Véreső.** Laibachban néhány nap előtt véreső volt. A tűzer kaszárnya szomszédságában levő étkezőhely udvarán a vendégek azt vették észre, hogy az asztalkendők s ruháik vörös pettyesekké lettek. A rejtélyes eset most meglepte magyarizátát. Közvetlenül az eső előtt a Laf bachtól fél órányira fekvő kaltenbruni fafesték-gyár fölött forgószelel rohant el, mely az udvaron szétszórta 200 kilogrammnyi piros festéklisztet a magasba emelte. Ez hullott aztán le Laibachban véresőként.

— **A spanyol király** Aranjuezbe utazott, hol a kora erősen dühöng. Azoban két levelet hagyott hátra oly utasítással, hogy azokat csak d. e. 9 órakor, tehát el utazása után adják át a királynénak és Canovanak. A madridi állomáson maga változott két első osztályu jegyet. Aranjuezben a király megtekintte a kórházakat, beszélt a betegekkel s az ápolókkal, s pénzt adott nekik. Aran juez szívszakító látványt nyujt. Három nap alatt 700 ember betegedett és 367 halt meg kolerában. A 9000 lakos közül sokan elmenekültek. A házak és boltok be vannak zárva. A királyt visszatértekor a királyné fogadta a pályaudvaron, a nép pedig lelkes eljenzéssel tüntette ki.

— **Óriási jégeső volt** az elmúlt héten Gattaja — temesmegyei — községben. A több órán át tartó jégeső az összes vetéseket tönkre tette. A kár körülbelül száz ezer forintra rug.

— **Carmen Sylvától,** Románia költői lelkű királyné-jától gyönyörű regét közöl az „Ország-Világ“ 27-ik (juli 4.) száma. Ezenkívül több érdekes közleményt találunk e kitűnő lapban. Így Szmcreskivál Dárius, Arvamegye jubiláló főispánjának életrajzát B. E.-től (areképpel): „A gavallér“, beszélyke Sümegi Kálmánost; „Éjmadár“, költemény Palágyi Lajostól; „Bányászat és kohászat“ (kiállítású cikket) Elkert Antaltól; „Divathabortok“ dr. Cinitől; „A bécsi életből“ Kaposi Bélától; „Uj-Tátrafűrés és környéke“ (három képpel) Balogh Andortól; két szép dal Lithvay Viktóriától; „Viktória Colonna halálára“, Michelangelo költeménye Gajári Lajos fordításában; „A hét története“ Székely Huszártól. Ugyane számban kezd meg az „Ország-Világ“ Gabányi Árpád rendkívül érdekes regényének: „Két vén gyerek“ címűnek közlését. A már említett képeken kívül még három bájos képet találunk e számban s ezenkívül a lefolyt évnegyed alkalmából az előfizetők Hűgő Viktor művészi kivitellű areképét kapták meg jutalomkép gyanánt. A ritka gazdag és változatos rovatok a következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiac, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára január — decemberre 10 frt. jan. — júniusra 5 frt. ápr. — jun. —ra 2 frt 50 kr. Az „Egyetértés“-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy óra 2 frt. 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, gránátos-utca 6-ik szám.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Sőt a sertéseknek. Sok gazda a sőt nem tartja szükségesnek a sertésekre nézve, sőt inkább ártalmasnak tekinti. Egy angol gazdasági lap ujjal felhívja gazdáik figyelmét ezen az emésztést előmozdító szerre. Azt ajánl-

ja ugyanis, hogy apró rendes adagokban adjuk a sőt a sertéseknek, néha-néha megszaporitva azt kevés szénnel, kénnel vagy praeparátal másszel. Ez utóbbiak által az esetleges emésztési nehézségek megszüntetnek.

Gyümölcsmust. A gyümölcsből készített must, illetőleg bor igen egészséges és hűsítő ital, melyet mindenki, a kinek gyümölcse van, olcsón és könnyen készíthet magának. Különösen oly évben, midőn sok gyümölcs terem, mint az idén, a gyümölcsborkészítést nem kellene figyelmen kívül hagyni; mindenesetre legalább ott, a hol szőlők nincsenek. Ilyen borkészítésre nem kell a legfinomabb gyümölcsöt felhasználni, hanem legsilányabbat, apróbbat, mely sokáig el nem áll, s így piacra sem alkalmas. A mi a gyümölcsborkészítést illeti, első kellék a tisztaság, minden edénynek, mely a gyümölcsbor készítéshez szükséges, igen tisztának kell lenni, a gyümölcs, mielőtt a sajtóba kerül, a poról s egyéb piszoktól szintén megtisztítandó, megmosandó, a mi kádban törtéhet meg legjobban. Másik kellék az, hogy a gyümölcs érett legyen, minél érettebb a gyümölcs — eltekintve a nagyon lágy körtéktől — annál erősebb és zamatosabb és annál tartósabb a bor, melyet belőle készíttünk. A gyümölcs összeaprításánál és sajtolásánál nagyon sok vizet ne használjunk, mert az ilyen bor hamar elromlik, tehát nem tartós. Legjobb a gyümölcsbor, ha semmi vizet nem öntünk hozzá. Mielőtt a must a hordóban kiforrt, azonnal kisebb hordókba fejtendő le. Gyümölcsbort almából és körtéből külön, de ezekből vegyest is készíthetni, úgy hogy két almát és egy rész körtét teszünk hozzá. Minél finomabb az alma, annál finomabb zamatu a bora. (N. E. — s.)

Hogyan lehet a tyukokat a kotlásról leszoktatni?
Ha egy tyukot a kotlásról leszoktatni akarunk, egy szalma csutakot kötünk hátára. A tyuk ezzel hátán eleinte ugyan kotlani fog még, de csak nagyon rövid ideig, mert igen kényelmetlenné érezvén hátán ezen idegen testet, azt hátáról leszúri iparkodik, mi neki természetesen nem sikerül. Ekkor tyukunk elveszti nyugalmát, leszallí fészkeről és sikertelenül megkezdett munkáját, a szalma csutak lerizását folytatja; de persze minden eredmény nélkül. Ily módon 2—3 napig folytonosan nyugtalanul majd ide, majd oda iparkodik s ezen idő után nem is jut eszébe a költés, s ekkor öt terhetől bátran megszabadíthatjuk, mert néhány nap alatt minden hajlamát a költésre biztosan elvesztette. (M. H. A.)

A P R Ó S Á G.

— **A részeg ügyvéd.** Egy angol ügyvéd be rugva jelenik meg a törvényszék előtt, mire a bíró így szól hozzá: „Sir, nagy sajnálattal látom öat oly állapotban, mely megszegyenítő öure, családjára, a törvényszék-re s a testületre, melyhez tartozik.“ — „Hozzám méltóztatik beszélni?“ kérdé az ügyvéd tántorogva. „Igen s azt mondod, hogy az ön állapota megszegyenítő csak családjára, a törvényszék-re s a testületre, melyhez tartozik.“ A részeg jogtudós erre nagy mosolyogva válaszol: „Bo-

csásson meg sir, de ki kell jelentenem, hogy ön ma felülmuta magát: 15 év óta ez az első igazságos ítélet, a mit öntől hallottam.

Cseléd logika. Ön egészen átázott Mari, hát nem vitt magával esernyőt?

Bocsánat, asszonyom, esernyóm egészen új. Nem akartam, hogy megázzzék, azért letakartam kötényemmel.

Elrontottétvágy. — Nem jössz vacsorára? Nem — barátom, mert elrontottam az étvágyamat — tiz napra. — Hogy-hogy? — Hát tudod, tegnapi lumphoi voltam s egy krajcárom sem maradt, pedig elsejéig még — tiz nap van . . .

— **Furcsa bírálat.** Egy francia drámairó művét a Comedie Française bíráto bizottsága egyhangúlag elutasította. A szerencsétlen író elkeseredve mondja az egyik bizottsági tagnak: Uram! különösen az ön eljárása nagyon fáj nekem, ön ellenem szavazott, pedig darabom felolvasása alatt józúten horkolt. — Kedves uram — viszonza a bíráló — ilyenkor aludni, tudja izé hogy is mondjam, ez a legjobb bírálat az ön művére!

Egy törzsvendég a sörcsarnokban, miután már igen sokáig ült hallgatagon, így szólítja meg szomszédját: Ugy-e, nem haragszik maga, a miért én magával nem mulatok; de tudja, ma nincs olyan kedvem, aztán minden ökörrrel nem is lehet ám beszélgetni.

A. „A propos, mikor fényképeztetni le magát?“
B. „En — magamat lefényképeztetni? Soha többé életemben! Egyszer levéttetem magam egy ilyen emberrel, de tudja, ha látná azt a kepet — valóságos majom pofa.“

Fiatalközt. — Hogyan? ön megegyedi férjének, hogy hálószobájában szivarozzon?

— Ugy van kedvesem, Igy érem el, hogy itthon tölti estét, a helyett, hogy a klubba menne.

— Igen, de milyen áron?

— Az okos nő arra használja ferje hibáit, hogy kihágásait korlátozza!

Hiuság. E két skatulya közül vigye az egyikét X. barátomhoz, mondá az ur inasának; a másikat adja a kocsisnak, vigye ő el.

— Akkor én a piros fedelűt viszem.

— Miért épen ezt?

— Tetszik tudni, én szóke vagyok s a piros jól áll nekem.